

Сергій Руденко

Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Ефективна реалізація та розвиток виробничого потенціалу підприємства можлива лише за застосування комплексного підходу до управління його складовими. Це зумовлює необхідність впорядкування та удосконалення системи стратегічного планування розвитку виробничого потенціалу аграрних підприємств. Формалізація стратегій розвитку виробничого потенціалу аграрних підприємств передбачає їх орієнтацію на підвищення ефективності функціонування та стимулювання економічного зростання. При цьому в якості основних стратегій мають бути використані: стратегія зростання виробничого потенціалу аграрного підприємства, стратегія стабілізації можливостей та стратегія інноваційного розвитку можливостей.

Пояснюється такий підхід тим, що розширення можливостей, а потенціал є сукупністю можливостей, відкривають перед підприємством якісно нові перспективи економічного зростання. В свою чергу, економічне становище все ще значної частки підприємств-товаровиробників вимагає фіксації досягнутого рівня економічної ефективності за рахунок мобілізації виробничого потенціалу. В межах ідентифікованих стратегій доцільно виокремлювати деталізовані функціональні стратегії нижчих порядків, які потребують залучення та комбінування окремих складових базових та функціональних потенціалів.

Дослідження показали, що необхідно чітко відокремлювати організаційно-економічний механізм, в цілому, від організаційно-економічного механізму управління конкретною соціально-економічною системою, процесом, протіканням явища тощо. Різниця між цими двома дефініціями полягає в їх суб'єктарності, відношенні до об'єкта та ступеня взаємозв'язку з ним, який опосередковується через системи реакцій на зміни та зворотній зв'язок керованої системи з керуючою.

Ключовим набором організаційно-управлінських інструментів управління економічним потенціалом є система заходів забезпечення інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств. Останнє зумовлюється тим, що мобілізація інноваційного та інвестиційного функціональних потенціалів беруть участь фактично в усіх трансформаціях базових потенціалів підприємства, передусім, ресурсного, як основи формування виробничого та економічного потенціалу підприємства.

Центральною характеристикою запропонованого інструментального підходу є чітка формалізація процедур стратегічного, тактичного та оперативного управління в контексті етапності забезпечення процесу економічного зростання суб'єкта, підвищення його економічної ефективності та масштабності завдань розвитку. Крім того, механізми управління в рамках інструментальної концепції синтезують інструментарій розвитку того чи іншого процесу або явища, яке виступає в якості прояву властивостей об'єкта управління, тобто виробничого потенціалу, та засоби впливу на відкриття та реалізацію можливостей інтенсифікації цього процесу, тобто, власне, виробничий потенціал. За рахунок такого поєднання механізм управління набуває ознак комплексності, емерджентності, адитивності та адаптивності, що в сукупності забезпечує системність побудови його архітектури.

Впорядкування теоретичних поглядів на тлумачення сутності виробничого потенціалу аграрного підприємства, як об'єкта управління, дозволило усунути методологічні протиріччя щодо ідентифікації підходів до побудови архітектури та функціонування механізмів управління ним. Наразі домінують синтетична та аналітична концепції формування та мобілізації потенціалу аграрного підприємства, яким відповідають функціональна та інструментальна концепції побудови архітектури механізмів управління ним.

Дослідження довели пріоритетність синтетичної концепції формування економічного

потенціалу в поєднанні з інструментальною концепцією побудови та функціонування механізмів управління потенціалом в контексті провадження наукових досліджень та практичної імплементації їх результатів. Останнє дозволяє інтегрувати в процедурах управління розвитком та ефективною мобілізацією виробничого потенціалу аграрних підприємств функціональний підхід до розробки стратегічних рішень з інструментальним підходом до імплементації стратегій та виконання вказаних рішень. Вказане передбачає застосування засобів ітераційного планування діяльності, що дозволяє здійснювати корекцію стратегічних цілей та тактичних завдань одночасно з їх узгодженням в процесі конкретизації та декомпозиції на нижчих рівнях управління розвитком виробничого потенціалу аграрного підприємства.

Література

1. Амбросов В. Я. Зібрання наукових праць [в 5-ти томах] / В. Я. Амбросов. – Х.: ННЦ ІАЕ, 2010.
2. Андрійчук В. Г. Капіталізація сільського господарства: стан та економічне регулювання розвитку / В. Г. Андрійчук. – Ніжин: ТОВ “Видавництво” “Аспект-Поліграф”, 2007. – 216 с.
3. Гришова І.Ю. Оцінювання чинників формування фінансового потенціалу аграрного виробництва / І.Ю. Гришова, О.В.Митяй, В.В.Кужель // Актуальні проблеми економіки. – 2015. – № 10 (172). – С. 169-172.
4. Красноручський О.О. Оптимізація формування та використання економічного потенціалу в сільськогосподарських підприємствах: [монографія] / [кол. авторів; за ред. О. О. Красноручського] – Одеса: ТОВ «Лерадрук», 2013. – 211 с.
5. Плотницька С.І. Інструментарій ефективного управління внутрішніми ресурсами аграрних підприємств [монографія] / С.І. Плотницька. – Харків: Видавництво ТОВ «Щедра садиба плюс», 2015. – 331 с.

Галина Румянцева

Нововолинський навчально-науковий інституту економіки та менеджменту
Тернопільського національного економічного університету

МІГРАЦІЙНИЙ КАПІТАЛ ЯК ВАЖЛИВЕ ДЖЕРЕЛО ДОХОДУ ДОМОГОСПОДАРСТВ ТА РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

У 2015 році у світі налічувалося більше 215 млн. мігрантів, при цьому основними приймаючими країнами залишаються США, за якими слідує Російська Федерація, Німеччина, Саудівська Аравія и Канада. Країнами імміграції з найбільшою часткою мігрантів по відношенню до населення є Катар (87%), Монако (72%), Об'єднані Арабські Емірати (70%), Кувейт (69%), Андорра (64%) [1, с.9].

Недостатність фінансових ресурсів для розвитку економіки вимагає пошуку нових потенційних і альтернативних джерел їх формування і залучення. До таких потенційних джерел можна віднести капітал, який ввезений громадянами України, що працюють за кордоном, тобто, так званий міграційний капітал.

Значні міграційні потоки у більшості регіонах України дозволяють підвищувати вагомість міграційного чинника в інвестиційному забезпеченні, тому зусилля органів державної влади повинні бути спрямовані на стимулювання ефективного використання доходів трудових мігрантів, що працюють переважно за кордоном (внутрішні міграційні потоки не відзначаються значною диференціацією в доходах порівняно з зовнішніми вхідними міграційними грошовими потоками). Їх ефективне використання передбачає недопущення осідання значних обсягів доходів трудових мігрантів у їх сім'ях, а перетворення у відтворювальний ресурс регіональної економіки через інвестування [2, с.